

Verstoord contact

Rapport

Rapport naar aanleiding van een klacht over de regionale politie-eenheid Oost-Nederland.

Datum: 18 februari 2015

Rapportnummer: 2015/035

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaren van de regionale politie-eenheid Oost-Nederland partijdig hebben gehandeld door:

1. naar verzoeker een brief te sturen waarin staat dat het contactverbod met zijn ex-echtgenote voor altijd duurt.
2. verzoeker in een melding aan het Bureau Jeugdzorg als stalker te kwalificeren.

Wat is er gebeurd?

Verzoeker ligt sinds 5 december 2012 in een echtscheiding. Met ingang van 7 augustus 2013 werd door de aanstaande ex-echtgenote van verzoeker (hierna ex-echtgenote) via een door haar opgestelde brief een contactverbod aan hem opgelegd. Vervolgens stuurde politieambtenaar B. op 24 oktober 2013 aan verzoeker een brief waarin stond dat het contactverbod met zijn ex-echtgenote doorloopt tot het oneindige.

Op 25 februari 2014 werd door politieambtenaar Z. een 'zorgmelding jeugdige' gedaan bij het Bureau Jeugdzorg Overijssel. In deze melding uit politieambtenaar Z. zijn zorg over het feit dat M., de minderjarige zoon van verzoeker, om de week bij verzoeker verblijft. Volgens Z. zou verzoeker het huishouden niet goed bijhouden, niet koken en kort gezegd geen goede invloed hebben op de geestelijke gesteldheid van zijn zoon.

Brief van politieambtenaar B. aan verzoeker van 24 oktober 2013

In de brief die politieambtenaar B. op 24 oktober 2013 aan verzoeker heeft gestuurd, staat voor zover van belang voor het onderzoek het volgende vermeld:

“Ik begrijp uit uw mail dat u ervan uitgaat dat het contactverbod voor de duur van zes (6) weken is. Ik wil u hierbij aangeven dat hier geen beperking op zit. Dit verbod loopt dus door in het oneindige.”

Zorgmelding jeugdige

Op 25 februari 2014 maakte politieambtenaar Z. een 'zorgmelding jeugdige' op. In deze zorgmelding uitte hij zijn bezorgdheid over het feit dat de 14-jarige zoon van verzoeker om de week bij verzoeker verblijft. In de melding staat verder, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende vermeld:

“Vader stalkt moeder.”

Interne klachtbehandeling bij de politie-eenheid Oost-Nederland

Op 29 januari 2014 diende verzoeker schriftelijk een klacht in bij de politiechef van de eenheid Oost-Nederland. Op 11 februari 2014 stuurde de klachtencoördinator aan verzoeker een brief waarin hij namens de politiechef aan verzoeker liet weten dat de behandeling van zijn klacht, op grond van artikel 9:8, eerste lid, sub f van de Algemene wet bestuursrecht, wegens een lopend opsporings-/vervolgingsonderzoek zou worden opgeschort. Omdat verzoeker het niet eens was met deze beslissing wendde hij zich op 12 mei 2014 tot de Nationale ombudsman. Op 15 juli 2014 verzocht de waarnemend ombudsman de politiechef schriftelijk om de klacht van verzoeker alsnog in behandeling te nemen. Op 27 oktober 2014 liet de klachtencoördinator van de politie eenheid Oost-Nederland bij brief aan de Nationale ombudsman weten dat hij geen aanleiding zag om aan het verzoek van de waarnemend ombudsman te voldoen.

Visie verzoeker

Volgens verzoeker werd zijn ex-echtgenote bij het opstellen van het contactverbod geholpen door politieambtenaar B. zonder dat er aangifte tegen verzoeker was gedaan. Verder had de politie het contactverbod dat zijn ex-echtgenote aan hem had opgelegd nooit zonder rechterlijke uitspraak mogen steunen. Door dit wel te doen heeft de politie partij gekozen voor zijn ex-echtgenote terwijl zij zich juist neutraal had moeten opstellen in het conflict.

Nadat verzoeker de brief met daarin het contactverbod had ontvangen, nam hij contact op met politieambtenaar B. met het verzoek om meer duidelijkheid daarover te verschaffen. Volgens verzoeker reageerde B. daarop enkel met: "Jij weet donders goed wat je gedaan hebt." en liet ze het daar verder bij. Politieambtenaar Z. had hem in de zorgmelding jeugdige geen stalker mogen noemen omdat de politie dan op de stoel van de rechter gaat zitten.

Tijdens het onderzoek verstrekke verzoeker een brief van de officier van justitie (d.d. 18 januari 2015) waarin staat vermeld dat de aangifte van stalking tegen verzoeker wordt geseponeerd wegens onvoldoende wettig bewijs.

Visie betrokken politieambtenaren

Volgens politieambtenaar B. is de brief van 24 oktober 2013 inderdaad naar verzoeker gestuurd naar aanleiding van de vele e-mailberichten die verzoeker naar politieambtenaar B. en Z. had gestuurd. In een van de e-mails geeft verzoeker aan dat er in het contactverbod geen aanvangsdatum en einddatum is vermeld. De brief (van 24 oktober 2013) die naar aanleiding van de betreffende e-mail naar verzoeker is gestuurd, laat niets aan het toeval over en probeert verzoeker duidelijk te maken dat een contactverbod nu eenmaal geen tijd heeft en tot het oneindige doorloopt, aldus politieambtenaar B.

Voor wat betreft de kwalificatie van verzoeker als stalker in een melding aan het Bureau Jeugdzorg, merkte politieambtenaar Z. het volgende op. In verband met het feit dat er proces-verbaal is opgemaakt in verband met stalking en het gedrag van verzoeker zelf richting politieambtenaar B. en Z., zagen zij zich genoodzaakt om in het belang van zijn minderjarige zoon, een melding richting het Bureau Jeugdzorg te doen. In verband met het opgemaakte proces-verbaal is dit volgens Z. ook meegenomen in dit zorgformulier.

Reactie van de politiechef

De politiechef deelde in reactie op het onderzoek mee dat hij over de klacht van verzoeker geen inhoudelijk oordeel kon geven omdat de klacht niet door de politie was onderzocht. In het algemeen merkte de politiechef het volgende op. Als burgers door omstandigheden de politie om hulp vragen dan behoort het tot de taak van de politie dat zij, waar nodig en mogelijk, die hulp verleent. Dat geldt volgens de politiechef dus ook voor de hulp die politieambtenaar B. verleende aan de (aanstaande) ex-echtgenote, bij het opstellen van het 'contactverbod'. Dit verbod kwam tot stand naar aanleiding van de vele meldingen bij de politie door de ex-echtgenote, waarbij zij aangaf lastig te worden gevallen door verzoeker. Zij was bovendien bang voor hem. Naar aanleiding van vragen van verzoeker over de duur van het contactverbod, stuurde politieambtenaar B. hem een brief waarin werd aangegeven dat het contactverbod qua duur geen beperking kende.

Voor wat betreft de klacht die betrekking heeft op de inhoud van de zorgmelding merkte de politiechef op dat de bevindingen in de 'zorgmelding jeugdigen' ten aanzien van de thuissituatie bij verzoeker, zijn gebaseerd op de weergave van de situatie door de dochter van verzoeker. De opmerking in de zorgmelding dat verzoeker zijn ex-echtgenote stalkt, werd kennelijk ingegeven door de vele meldingen van de ex-echtgenote bij de politie dat verzoeker haar op verschillende wijzen bleef lastig vallen. Dit ondanks het feit dat hij daar ook door de politie op was aangesproken.

Voor wat betreft het besluit van de politiechef om de behandeling van de klachten van verzoeker op te schorten, gaf de politiechef zijn zienswijze. Op het moment waarop de klachtbrief van verzoeker, gedateerd 29 januari 2014, werd beantwoord, liep er naar aanleiding van een aangifte ter zake stalking een strafrechtelijk onderzoek naar verzoeker. De aangifte van de (aanstaande) ex-echtgenote van verzoeker gaf aanleiding tot dit onderzoek. De klachtcoördinator was destijds van mening dat er samenhang bestond tussen de klacht van verzoeker en het strafrechtelijk onderzoek dat naar hem liep. Om die reden heeft hij de klacht toen niet in behandeling genomen. Verzoeker wendde zich vervolgens tot de Nationale ombudsman die bij brief van 2 juli 2014 de politiechef verzocht om de klacht alsnog in behandeling te nemen omdat het strafrechtelijk onderzoek naar het oordeel van de Nationale ombudsman los stond van de gedragingen waarover verzoeker bij brief van 29 januari 2014 een klacht had ingediend.

In de periode daarna werd tijdens schriftelijke- en telefonische contacten tussen de klachtcoördinator en een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman, door de klachtcoördinator aangegeven dat er, naast het lopende strafrechtelijk onderzoek naar verzoeker, intussen ook bij de politie overwogen werd om tegen verzoeker aangifte te

doen van stalking. Verzoeker hield, ondanks een brief van de districtschef van 10 juni 2014 waarin hem werd verzocht dit niet te doen, namelijk niet op met het sturen van onnodige berichten aan verschillende politiemedewerkers. Later is besloten om (nog) geen aangifte te doen tegen verzoeker. Volgens de politiechef lijken het moment waarop de beslissing om geen aangifte te doen bekend werd en de brief van de klachtencoördinator aan de Nationale ombudsman van 27 oktober 2014 met daarin de boodschap dat het niet wenselijk was dat de politie klacht alsnog zou onderzoeken, elkaar gekruist te hebben. Na het besluit van de politie om geen aangifte te doen, had alsnog gevolg kunnen worden gegeven aan het verzoek van de Nationale ombudsman om de klacht alsnog in behandeling te nemen. Ten overvloede merkte de politiechef op dat navraag bij het Openbaar Ministerie op 26 november 2014 leerde dat de behandeling van de strafzaak tegen verzoeker op dat moment nog niet was afgerond.

Beoordeling van de klacht over de duur van het contactverbod en de kwalificering van verzoeker als stalker in een melding aan het Bureau Jeugdzorg

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid zich onpartijdig opstelt en zonder vooroordelen handelt. Dit betekent dat de overheid ook alle schijn van partijdigheid dient te vermijden. Dit vereiste brengt met zich mee dat politieambtenaren zich in een conflict tussen twee echtgenoten actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of schijn van partijdigheid te vermijden.

De brief die door de aanstaande ex-echtgenote aan verzoeker werd gestuurd, geeft geen duidelijkheid omtrent de termijn waarvoor het contactverbod geldt. In het geval van een echtscheiding waarbij kinderen zijn betrokken, is het begrijpelijk dat degene die zo'n brief ontvangt van zijn aanstaande ex-echtgenote, daarover graag duidelijkheid wil hebben. Er zullen immers afspraken moeten worden gemaakt over de omgang met de kinderen e.d. Nu verzoeker die duidelijkheid niet van zijn ex-echtgenote kreeg, richtte hij zich tot de politie. De Nationale ombudsman begrijpt dat de politie in de brief van 24 oktober 2013 aan verzoeker duidelijkheid heeft willen verschaffen omtrent de duur van het contactverbod. Echter, de opmerking dat het contactverbod doorloopt tot in het oneindige acht de Nationale ombudsman te vergaand. Verder draagt de toon van de brief niet bij aan het beeld dat de politie zich onpartijdig opstelt. De betrokken politieambtenaar had beter kunnen volstaan met de opmerking dat de ex-echtgenote van verzoeker gedurende langere tijd geen contact met hem wil hebben en dat het uiteindelijk aan haar is om te bepalen of, en zo ja wanneer, zij weer openstaat voor enige vorm van contact en de manier waarop dat kan plaatsvinden. Voor wat betreft de klacht die betrekking heeft op de opmerking in de brief, is de Nationale ombudsman van oordeel dat politieambtenaar B. met haar formulering op zijn minst de schijn van partijdigheid heeft gewekt en daarmee niet behoorlijk heeft gehandeld.

Voor wat betreft het kwalificeren van verzoeker als stalker is de Nationale ombudsman van oordeel dat het niet aan de politie is om een verdachte als zodanig te kwalificeren.

Blijkens artikel 3 van de Politiewet 2012 (zie Achtergrond, onder 1) bestaat de primaire taak van de Nederlandse politie uit de handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die dat behoeven. Het verrichten van opsporingsonderzoek naar aanleiding van een ter kennis van de politie gekomen (vermoedelijk gepleegd) strafbaar feit, maakt deel uit van die taak. De politie dient deze opsporingstaak zonder vooringenomenheid te vervullen. Het onderzoek van de politie dient te zijn gericht op het verzamelen van zowel belastende als ontlastende informatie. Het behoort niet tot de taak van de politie om een oordeel te geven over het al dan niet schuldig zijn van een verdachte. Een dergelijk oordeel is namelijk aan de strafrechter voorbehouden. Door in de zorgmelding jeugdige de tekst “vader stalkt moeder” op te nemen, heeft politieambtenaar Z. gehandeld in strijd met het verbod op vooringenomenheid omdat daarmee wordt aangegeven dat verzoeker daadwerkelijk strafbaar belagingsgedrag vertoont. Daarbij wijst de ombudsman erop dat de officier van justitie de vervolging van verzoeker wegens stalking van zijn ex later heeft geseponneerd wegens gebrek aan bewijs.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Beoordeling van de beslissing van de politiechef om de klacht van verzoeker niet in behandeling te nemen

Het beginsel van fair play houdt voor overheidsinstanties in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit vereiste brengt met zich mee dat geen onnodige belemmeringen mogen worden opgeworpen voor klachtbehandeling.

In hoofdstuk 9 van de Awb zijn regels neergelegd voor de klachtbehandeling door bestuursorganen. Op grond van artikel 9:1 van de Awb heeft een ieder het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan (zie Achtergrond, onder 2.) Een gedraging van een persoon, werkzaam onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan, wordt daarbij overigens aangemerkt als een gedraging van het bestuursorgaan zelf. Het bestuursorgaan is verplicht de klacht in behandeling te nemen, tenzij een van de in artikel 9:8 van de Awb neergelegde situaties van toepassing is (zie Achtergrond, onder 2). Op grond van artikel 9:8 lid 1 sub f Awb is de politiechef niet verplicht om een klacht te behandelen zolang ter zake daarvan een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is, dan wel indien de gedraging deel uitmaakt van de opsporing of vervolging van een strafbaar feit en ter zake van dat feit een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is.

De Nationale ombudsman kan de politiechef niet volgen in zijn beslissing om de behandeling van de klachten van verzoeker over het partijdig handelen van zijn medewerkers, op grond van voornoemd artikel tijdelijk op te schorten in verband met een strafrechtelijk onderzoek naar aanleiding van een aangifte van stalking tegen verzoeker.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de gedragingen waarover door verzoeker wordt geklaagd niet een dermate samenhang vertonen met het strafbare feit waarnaar opsporingsonderzoek werd verricht dat hierdoor het opsporings-/ vervolgingsonderzoek zou kunnen worden belemmerd. Nu de klachtcoördinator namens de politiechef desondanks besloot om de klacht van verzoeker toch op te schorten, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politiechef aan verzoeker onnodig een belemmering heeft opgeworpen en daarmee heeft gehandeld in strijd met het vereiste van fair play.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de regionale eenheid Oost-Nederland, is gegrond ten aanzien van:

- de mededeling dat het contactverbod met zijn ex-echtgenote voor altijd duurt en de kwalificatie van verzoeker in een melding aan het Bureau Jeugdzorg als stalker, wegens strijd met het vereiste van onpartijdigheid.
- het opschorten van verzoekers klacht, wegens strijd met het vereiste van fair play.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman

Achtergrond

1. Politiewet 2012

Artikel 3

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

2. Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Artikel 9:1

- "1. Een ieder heeft het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan.
2. Een gedraging van een persoon, werkzaam onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan, wordt aangemerkt als een gedraging van dat bestuursorgaan."

Artikel 9:8

"1. Het bestuursorgaan is niet verplicht de klacht te behandelen indien zij betrekking heeft op een gedraging:

(....)

f. zolang terzake daarvan een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is, dan wel indien de gedraging deel uitmaakt van de opsporing of vervolging van een strafbaar feit en terzake van dat feit een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is."